

Verdachtenpopulatie arrondissementsparket Dordrecht 1996

Amsterdam, februari 1998

Guido Müller
Mireille Geldorp

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Algemene gegevens 1996	4
2.1	Persoonskenmerken	4
2.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	7
2.3	Opgehelderde delicten	8
3	Recidivisten en beginners	12
3.1	Persoonskenmerken	12
3.2	Opgehelderde delicten	14
4	Jeugd van 12 tot en met 17 jaar	16
4.1	Persoonskenmerken	16
4.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	17
4.3	Opgehelderde delicten	18
5	Allochtonen	20
5.1	Persoonskenmerken	20
5.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	22
5.3	Opgehelderde delicten	22
6	Gewelddelicten	24
6.1	Persoonskenmerken	24
6.2	Criminaliteitsgerelateerde kenmerken	25
6.3	Opgehelderde delicten	25
	Bijlage	
Bijlage 1	Verantwoording	27
Bijlage 2	Gehanteerde begrippen	28
Bijlage 3	Indeling naar delicten	29
Bijlage 4	Aanvullende tabellen	31

1 Inleiding

De politie hanteert voor operationele doeleinden een geautomatiseerd verdachtenbestand, HKS genaamd. In principe is dit bestand niet bedoeld om statistische informatie te genereren. Voor beleidsdoeleinden van bijvoorbeeld de korpsleiding en de arrondissementsparketten is statistische informatie echter juist van vitaal belang. In het kader van het project Gegevensarchitectuur is in opdracht van het College van Procureurs-Generaal onderzocht in hoeverre HKS toegankelijk en bruikbaar gemaakt kan worden om statistische beleidsinformatie te leveren.

Het is mogelijk gebleken om HKS-gegevens op te schonen en vervolgens om te zetten in een SPSS-bestand¹, waarna elke gewenste statistische bewerking kan worden toegepast. De resultaten van een eerste proeve hebben betrekking op HKS-gegevens over 1995 uit de politieregio Hollands-Midden en zijn te vinden in een eerdere publicatie². Hierbij is duidelijk geworden dat nauwe samenwerking tussen onderzoeksbureau en HKS-deskundigen belangrijk is bij de totstandkoming van een dergelijk product.

In deze rapportage wordt de verdachtenpopulatie beschreven van het arrondissementsparket Dordrecht. De gegevens zijn afkomstig van de afdeling HKD van de politie Zuid-Holland-Zuid en hebben betrekking op verdachten waarvoor in 1996 binnen de Regio Dordrecht tenminste één oplossingsverbaal is opgemaakt.

Hoofdstuk 2 biedt een algemene beschrijving van de verdachten waarvoor in 1996 een oplossingsverbaal werd aangemaakt en de feiten die hen worden aangerekend. De hoofdstukken 3, 4 en 5 richten zich op specifieke verdachtengroepen, achtereenvolgens recidivisten, minderjarigen en allochtonen. Hoofdstuk 6 'zoomt' ten slotte in op een aantal geweldsmisdrijven.

Noot 1 SPSS is een toonaangevend softwarepakket voor statistische analyses.

Noot 2 'De ongekende mogelijkheden van HKS, een voorbeeld', R. van Overbeeke, M. Geldorp en K. Loef, Van Dijk, Van Someren en Partners, Amsterdam, maart 1997.

2 Algemene gegevens 1996

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van alle verdachten waarmee het parket Dordrecht in 1996 te maken kreeg, alsmede van de feiten die deze groep wordt aangerekend.

2.1 Persoonskenmerken

Voor de 7.736 strafbare feiten waarvoor in 1996 binnen de regio Zuid-Holland-Zuid een oplossingsverbaal is opgemaakt, zijn in totaal 2.989 verdachten doorgestuurd naar het parket. In deze paragraaf worden een aantal achtergrondkenmerken van deze personen beschreven.

Tabel 2.1 Geslacht van verdachten in 1996³

	abs.	%
man	2.667	89
vrouw	322	11
totaal	2.989	100

De meerderheid van de verdachten is man; ongeveer 1 op de 10 verdachten is van het vrouwelijke geslacht.

Tabel 2.2 Leeftijd van verdachten in 1996

	abs.	%
12-17 jaar	419	14
18-24 jaar	782	26
25-39 jaar	1.181	40
40-64 jaar	573	19
65 jaar en ouder	34	1
totaal	2.989	100

De grootste groep verdachten is tussen de 25 en 39 jaar oud. Vier van de

Noot 3 Het is mogelijk dat sommige tabellen in dit rapport niet optellen tot een totaal van exact 100%. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat alle percentages worden afgerond tot hele getallen. Percentages die door afronding op 0 uitkomen worden onderscheiden van percentages die op 0 uitkomen doordat bijvoorbeeld geen enkele persoon binnen de desbetreffende categorie valt. In het laatste geval wordt dit aangegeven met een `-'`.

tien verdachten is jonger dan 25 jaar. Ongeveer een op de zeven verdachten is jonger dan 18 jaar.

Tabel 2.3 Nationaliteit van verdachten in 1996

nationaliteit	abs.	%
Nederland	2.393	80
Marokko	162	5
Turkije	100	3
(voormalig) Joegoslavië	49	2
Suriname	20	1
Nederlandse Antillen	20	1
overig	199	6
onbekend	46	2
totaal	2.989	100

Viervijfde van de verdachten bezit de Nederlandse nationaliteit. Onder de verdachten met een buitenlandse nationaliteit vormen Marokkanen de grootste groep.

Tabel 2.4 Geboorteland van verdachten in 1996

geboorteland	abs.	%
Nederland	2.172	73
Marokko	160	5
Turkije	88	3
Nederlandse Antillen	158	5
Suriname	100	3
(voormalig) Joegoslavië	45	2
overig	242	8
onbekend	24	1
totaal	2.989	100

Bijna driekwart van de verdachten is in Nederland geboren. Van de overige verdachten vormen Marokko en de Nederlandse Antillen de grootste categorieën.

Tabel 2.5 District van woonadres van de verdachten in 1996

district	abs.	%
Dordrecht	873	29
Zwijndrechtse Waard	257	9
Alblasserdam-West	353	12
Heerenwaard	263	9
Hoeksche Waard	264	9
buiten politieregio	979	32
totaal	2.989	100

Bijna 1 op de 3 verdachten woont in Dordrecht. Een vrijwel evengrote groep is woonachtig buiten de politieregio.

Tabel 2.6 Woonadres van de verdachten in 1996

	abs.	%
Dordrecht	830	28
Rotterdam	228	8
Zwijndrecht	190	6
Gorinchem	173	6
Papendrecht	119	4
Sliedrecht	101	3
Alblasserdam	82	3
Hendrik Ido Ambacht	63	2
overig binnen politieregio	553	19
overig buiten politieregio*	751	25
totaal	2.989	100

* Waarvan uit de volgende plaatsen afkomstig is: Den Haag (2%), Amsterdam (1%), Breda (1%), Utrecht (1%).

Tabel 2.7 Land van woonadres van de verdachten in 1996

	abs.	%
Nederland	2.736	92
Belgie	89	3
overig	101	3
onbekend	63	2
totaal	2.989	100

De meeste verdachten wonen in Nederland. Een klein aantal verdachten komt uit België.

2.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

In HKS wordt een zogenaamde gevarenclassificatie gehanteerd, welke tot doel heeft politiemedewerkers op de hoogte te brengen van eventuele bijzonderheden van de betreffende verdachte⁴.

Noot 4 Registratie van deze gevarencodes vindt echter niet geheel eenduidig en consequent plaats. Zo vindt registratie met betrekking tot de code harddrugsgebruiker alleen plaats als de verdachte zelf aangeeft dat het opgehelderde feit verband houdt met zijn/haar verslaving. Voor de andere codes gelden weer andere aanwijzingen voor registratie. Ook wordt een eenmaal toegekende gevarencode aan alle vroegere en toekomstige politie-antecedenten van de betreffende persoon toegevoegd, ook als de gevarencode op dat moment niet (meer) van toepassing is. Gegevens over dit onderwerp dienen daarom met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

Tabel 2.8 Gevarencodes van verdachten in 1996

gevarencode	abs.	%
alcoholist	0	0
harddrugsgebruiker	244	8
medische indicatie	9	0
vuurwapengevaarlijk	20	·
verzetpleger	44	2
vluchtgevaarlijk	18	·
zelfmoordneiging	9	0

De gevarencode harddrugsgebruiker is geregistreerd voor 1 op de 12 verdachten.

Tabel 2.9 Antecedenten van verdachten

	abs.	%
geen antecedenten (beginner)	1.640	55
antecedenten (recidivist)	1.349	45
totaal	2.989	100

Bijna de helft van de verdachten die in 1996 werden geverbaliseerd, is eerder met de politie in aanraking geweest.

2.3 Opgehelderde delicten

Tabel 2.10 Feiten in 1996 per politiedistrict

district	abs.	%
Dordrecht	3.480	44
Zwijndrechtse Waard	826	11
Alblasserwaard-West	908	12
Heerenwaard	1.830	24
Hoeksche Waard	629	9
totaal	7.736	100

In 1996 kreeg het parket volgens de gegevens uit HKS 7.736 strafbare feiten te verwerken. De meesten hiervan werden door de politiedistricten Dordrecht en Heerenwaard aangeleverd.

In de tabellen 2.11 t/m 2.17 wordt weergegeven voor welk type feiten verdachten in 1996 bij het arrondissementsparket terecht kwamen. De feiten (en tabellen) zijn hierbij ingedeeld in de volgende negen delictgroepen:

- misdrijven tegen leven en persoon;
- misdrijven tegen openbare orde en gezag;
- vermogensmisdrijven;
- zedendelicten;
- verkeersmisdrijven;
- drugsdelicten, vuurwapendelicten en overige delicten.

De percentages in de tabellen zijn proporties van het *totale* aantal feiten dat in 1996 door het parket Dordrecht verwerkt is. De tabellen 2.11 t/m 2.17 tellen, zoals in tabel 2.18 te zien is, dus *gezamenlijk* op tot 100%.

Tabel 2.11 Delicten tegen leven en persoon 1996

	abs.	%
doodslag en moord	78	■
gekwalficeerde mishandeling	137	2
eenvoudige mishandeling	369	5
eenvoudige belediging	31	0
dood/letsel door schuld	0	0
bedreiging	213	3
overige tegen leven	0	0
totaal	828	11

Ruim een tiende van de feiten, waarvoor in 1996 een oplossingsverbaal is opgemaakt, betreft misdrijven tegen leven en persoon. In 5% van de gevallen betreft het eenvoudige mishandeling.

Tabel 2.12 Delicten tegen openbare orde en gezag 1996

	abs.	%
huis/lokaalvredebreuk	31	■
openbare geweldpleging	319	4
wederspanningheid	14	0
belemmering ambtenaar in functie	23	0
discriminatie	5	0
overig tegen openbare orde en gezag	53	■
totaal	445	6

6% van de feiten die in 1996 ter kennis van het parket zijn gekomen, betreft delicten tegen openbare orde en gezag. In ruim de helft van de gevallen gaat het om openbare geweldpleging.

Tabel 2.13 Ruwheidsdelicten 1996

	abs.	%
brandstichting	57	1
dierenmishandeling	3	0
vernietiging	466	6
overige ruwheidsmisdrijven	0	0
totaal	526	7

Vernietiging komt vaker ter kennis van het parket dan de andere ruwheidsmisdrijven.

Tabel 2.14 Vermogensdelicten 1996

	abs.	%
valsheidsmisdrijven	157	2
eenvoudige diefstal	1.588	21
gekwalficeerde diefstal	2.308	30
diefstal met geweld	119	2
afpersing	29	0
verduistering	38	1
verduistering in betrekking	10	0
bedrog	175	2
heling	274	2
overige vermogensmisdrijven	6	0
totaal	4.668	60

Zes van de tien in 1996 opgeloste feiten betreft vermogensdelicten. In de meeste gevallen gaat het om eenvoudige of gekwalficeerde diefstal.

Tabel 2.15 Zedendelicten 1996

	abs.	%
schennis	31	1
verkrachting	29	0
aanranding	31	1
gemeenschap met kinderen	11	0
ontucht	25	0
ontucht ouders	16	0
zedendelicten overige	3	0
totaal	146	2

Twee procent van de in 1996 opgeloste feiten betreft zedendelicten.

Tabel 2.16 Verkeersdelicten 1996

	abs.	%
rijden onder invloed	457	6
doorrijden na aanrijding	145	2
rijden na ontzegging	2	0
weigeren bloedproef	10	0
dood/letsel door schuld	9	0
joyriding	30	0
overige verkeersmisdrijven	53	1
totaal	706	9

Nog geen tiende van alle in 1996 opgeloste zaken betreft verkeersdelicten.

Tabel 2.17 Drugs, vuurwapendelicten en overige delicten 1996

	abs.	%
opiumwet harddrugs	131	2
opiumwet softdrugs	13	0
vuurwapens	130	2
overige delicten	143	2
totaal	417	5

Drugsdelicten, vuurwapendelicten en overige delicten maken 5% van alle in 1996 opgehelderde zaken uit.

In tabel 2.18 wordt voor elke delictgroep weergegeven in welk district de verdachten woonachtig zijn. Een tabel met de bijbehorende aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Tabel 2.18 District van woonadres van verdachten per delictgroep (in %)

delicten	Dordrecht	Zwijndrechtse Waard	Alblasser- waard West	Heeren- waard	Hoek- sche Waard	buiten politieregio	totaal
misdrijven tegen leven en persoon	36	8	12	9	8	27	100
misdrijven tegen openbare orde en gezag	65	3	5	5	8	15	100
ruwheidsdelicten	31	13	18	6	7	25	100
vermogensdelicten	43	5	6	7	3	37	100
zedendelicten	40	14	8	5	5	28	100
verkeersdelicten	14	10	15	14	13	35	100
drugsdelicten	61	2	1	1	3	31	100
vuurwapendelicten	39	7	12	8	5	30	100
overige	26	8	10	13	9	34	100

Verdachten van drugsdelicten wonen bijna uitsluitend in Dordrecht of buiten de politie-regio. Verdachten van delicten tegen openbare orde en gezag komen vaker uit het district Dordrecht.

3 Recidivisten en beginners

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van eventuele verschillen tussen recidivisten en verdachten die door ons als beginners worden aangemerkt: diegenen waarvoor in 1996 voor het eerst een verbaal van oplossing werd opgemaakt. In het totaal bestaat de verdachtengroep uit 5.639 (58%) beginners en 4.106 (42%) recidivisten.

3.1 Persoonskenmerken

Tabel 3.1 Geslacht van recidivisten en beginners in 1996

geslacht	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
man	1.234	92	1.433	87
vrouw	115	8	207	13
totaal	1.349	100	1.640	100

Onder de beginners bevinden zich bijna twee keer zoveel vrouwen als onder de recidivisten.

Tabel 3.2 Leeftijd van recidivisten en beginners in 1996

leeftijd	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
12-17 jaar	138	10	281	17
18-24 jaar	356	26	426	26
25-39 jaar	624	46	557	34
40-64 jaar	218	16	355	22
65 jaar en ouder	13	■	21	■
totaal	1.349	100	1.640	100

De leeftijdscategorie van 12 - 17 jaar is onder beginners bijna twee keer zo groot als onder recidivisten.

Tabel 3.3 Geboorteland van recidivisten en beginners in 1996

geboorteland	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
Nederland	967	72	1.205	74
Marokko	81	6	79	5
Turkije	46	3	42	3
Nederlandse Antillen	114	9	44	3
Suriname	52	4	48	3
(voormalig) Joegoslavië	15	1	30	2
overig	72	5	170	9
onbekend	2	0	22	1
totaal	1.349	100	1.640	100

Opvallend is het hoge percentage Antilliaanse recidivisten.

Tabel 3.4 District van woonadres van recidivisten en beginners in 1996

district	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
Dordrecht	524	39	349	21
Zwijndrechtse Waard	110	8	147	9
Alblasserwaard-West	167	12	186	11
Heerenwaard	111	8	152	9
Hoeksche Waard	112	8	152	9
buiten politieregio	325	24	654	40
totaal	1.349	100	1.640	100

Vier op de tien beginners komt van buiten de politieregio. Onder recidivisten ligt dit percentage lager. Van de recidivisten woont vier op de tien in Dordrecht.

3.2 Opgehelderde delicten

Tabel 3.5 Gemiddeld en totaal aantal opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten en beginners

	gemiddeld	totaal	%
recidivisten (n = 1.349)	3,3	4.502	58
beginners (n = 1.640)	1,5	3.234	42
totaal (n = 2.989)	2,6	7.736	100

Bijna zes op de tien van de in 1996 opgeloste feiten werd op recidivisten teruggebracht. Het gemiddeld aantal feiten waarvan deze groep verdacht werd, is ruim twee keer groter als dat van verdachten zonder

antecedenten.

In de volgende tabel staat het type delicten waarvan beginners en recidivisten in 1996 worden verdacht.

Tabel 3.6 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten en beginners

delictgroep	recidivisten		beginners	
	abs.	%	abs.	%
misdrijven tegen leven en persoon	481	11	347	11
misdrijven tegen openbare orde en gezag	227	5	218	7
ruwheidsmisdrijven	290	6	236	7
vermogensmisdrijven	2.932	65	1.736	53
zedendelicten	37	1	109	3
verkeersdelicten	301	7	405	13
drugsdelicten	109	2	35	1
vuurwapendelicten	69	2	61	2
overig	56	2	87	3
totaal	4.502	100	3.234	100

Recidivisten worden vaker verdacht van het plegen van vermogensdelicten dan beginners. Beginners daarentegen worden iets vaker van het plegen van verkeersdelicten verdacht.

In de volgende tabel wordt nader ingegaan op de verschillen tussen mannen en vrouwen. Een tabel met de bijbehorende aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Tabel 3.7 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten/beginners en geslacht (in %)

type delict	recidivisten		beginners	
	man	vrouw	man	vrouw
misdrijven tegen leven en persoon	11	8	11	8
misdrijven tegen openbare orde en gezag	5	3	6	10
ruwheidsmisdrijven	7	5	8	2
vermogensmisdrijven	64	78	52	65
zedendelicten	1	0	4	0
verkeersdelicten	7	2	13	10
drugsdelicten	3	2	1	1
vuurwapendelicten	2	1	2	1
overig	1	2	3	2
totaal	100	100	100	100

Vrouwelijke verdachten worden vaker dan mannen verdacht van

vermogensdelicten. Ook misdrijven tegen orde en gezag worden naar verhouding vaker door beginnende vrouwen gepleegd. Van de overige delicten worden naar verhouding meer mannen verdacht.

4 Jeugd van 12 tot en met 17 jaar

In hoofdstuk 2 werd al vermeld dat een zevende van de verdachtenpopulatie bestaat uit jongeren van 12 tot en met 17 jaar. In dit hoofdstuk wordt een nadere beschrijving van deze minderjarige verdachtengroep gegeven en wordt deze groep vergeleken met verdachten van 18 jaar en ouder.

4.1 Persoonskenmerken

Tabel 4.1 Leeftijd van jongeren in 1996

leeftijd	abs.	%
12 jaar	6	1
13 jaar	30	7
14 jaar	51	12
15 jaar	92	22
16 jaar	125	30
17 jaar	115	27
totaal	419	100

Een vijfde van de 18-minners is jonger dan 15 jaar.

Tabel 4.2 Geslacht van jongeren in 1996

	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
man	372	89	2.295	89
vrouw	47	11	275	11
totaal	419	100	2.570	100

De verhouding man/vrouw is bij jongere verdachten gelijk aan die onder volwassenen.

Tabel 4.3 District van woonadres jongeren in 1996

district	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
Dordrecht	182	43	691	27
Zwijndrechtse Waard	50	12	207	8
Alblasserwaard-West	60	14	293	11
Heerenwaard	29	7	234	9
Hoeksche Waard	31	7	233	9
buiten politieregio	67	16	912	36

totaal	419	100	2.570	100
--------	-----	-----	-------	-----

Minderjarige verdachten komen relatief vaker uit het district Dordrecht en meerderjarigen zijn naar verhouding vaker afkomstig van buiten de politie-regio.

Tabel 4.4 Geboorteland van jongeren in 1996

geboorteland	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
Nederland	338	81	1.834	71
Marokko	20	5	140	5
Turkije	9	2	79	3
Nederlandse Antillen	19	4	139	5
Suriname	3	1	97	4
(voormalig) Joegoslavië	4	1	41	2
overig	24	5	218	9
onbekend	2	1	22	1
totaal	419	100	2.570	100

Minderjarige verdachten hebben vaker Nederland als geboorteland dan meerderjarige.

4.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

In tabel 4.5 wordt weergegeven hoeveel van de jongeren, die in 1996 werden doorgestuurd naar justitie, al over politie-antecedenten beschikte en hoeveel niet.

Tabel 4.5 Politie-antecedenten van jongeren

	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
beginner	281	67	1.359	53
recidivist	138	33	1.211	47
totaal	419	100	2.570	100

Van de minderjarige verdachten is een derde al eerder met de politie in aanraking gekomen. Dit percentage ligt (zoals te verwachten is) veel lager dan bij de meerderjarige verdachten.

4.3 Opgehelderde delicten

Tabel 4.6 Gemiddeld en totaal aantal opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar minder- en meerderjarigen

	gemiddeld aantal	totaal aantal	totaal %
minderjarigen (n = 419)	4,2	1.762	23
meerderjarigen (n = 2.570)	2,3	5.974	77
totaal (n = 2.989)	2,6	7.736	100

Jongeren werden in 1996 gemiddeld van aanzienlijk meer delicten verdacht dan volwassenen, namelijk van 4,2 delicten per persoon. In tabel 4.7 wordt dit gegeven uitgesplitst naar leeftijd.

Tabel 4.7 Gemiddeld en totaal aantal opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar leeftijd

leeftijd	gemiddeld	totaal
12 jaar	3,0	18
13 jaar	3,7	111
14 jaar	2,8	143
15 jaar	5,0	456
16 jaar	4,2	521
17 jaar	4,5	513
totaal	4,2	1.762

Jongeren van 15 jaar en ouder worden gemiddeld van meer feiten verdacht dan jongeren tot 15 jaar.

Verder blijkt dat jongens en meisjes verschillen in het gemiddelde aantal feiten dat hen wordt aangerekend: jongens 'pleegden' in 1996 gemiddeld 4,4 feiten per persoon en meisjes 2,5 feiten. Dit verschil geldt in min of meerdere mate voor alle leeftijdscategorieën.

In de volgende tabel wordt het type delict waarvoor jongeren in 1996 werden ge verbaliseerd vergeleken met de geregistreerde feiten onder volwassenen.

Tabel 4.8 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar minder- en meerderjarigen

delictgroep	minderjarigen		meerderjarigen	
	abs.	%	abs.	%
misdrijven tegen leven en persoon	133	8	690	12
misdrijven tegen openbare orde en gezag	192	11	253	4
ruwheidsmisdrijven	170	10	356	6
vermogensmisdrijven	1.180	67	3.488	58
zedendelicten	23		123	2
verkeersdelicten	26	2	680	11
drugsdelicten	12		132	2
vuurwapendelicten	13		117	2
overige delicten	8		135	2
totaal	1.762	100	5.974	100

Minderjarigen worden vaker dan meerderjarigen voor vermogensmisdrijven en misdrijven tegen openbare orde en gezag ge verbaliseerd en minder vaak voor verkeersdelicten. Dit laatste is uiteraard mede het gevolg van het feit dat minderjarigen nog geen rijbevoegdheid hebben.

5 Allochtonen

Volgens de huidige, landelijk vastgelegde, definitie is een persoon allochtoon indien hij of zij zelf of ten minste één van diens ouders niet in Nederland is geboren. De registratie van etniciteit binnen HKS beperkt zich alleen tot gegevens omtrent geboorteland en nationaliteit van de verdachten zelf en niet van die van de ouders. Allochtonen 'van de tweede generatie' kunnen dus binnen dit registratiesysteem niet worden onderscheiden van (andere) Nederlandse verdachten.

Om allochtonen toch enigszins te kunnen herkennen worden in dit hoofdstuk zowel het geboorteland als de nationaliteit van verdachten in aanmerking genomen. Indien een persoon een niet-Nederlandse nationaliteit heeft of niet in Nederland is geboren, dan wordt deze persoon als allochtoon aangemerkt. Hiermee wordt dus afgeweken van de landelijke definitie, waardoor de uitspraken in dit hoofdstuk een beperkte reikwijdte hebben. Het aantal allochtone verdachten is met de hier gehanteerde definitie in ieder geval een onderschatting van het werkelijke aantal.

5.1 Persoonskenmerken

Tabel 5.1 Etniciteit verdachten

	abs.	%
Nederlands	2.098	70
Marokkaans	181	6
Turks	111	4
Antilliaans	154	5
Surinaams	78	3
vrm. Joegoslavisch	49	2
overig/onbekend	318	10
totaal	2.989	100

Volgens de HKS-registratie is ruim tweederde van de verdachten van Nederlandse afkomst.

Tabel 5.2 Geslacht van allochtonen (in %)

	man		vrouw	
	abs.	%	abs.	%
Nederlands	1.874	89	224	11
Marokkaans	172	95	9	5
Turks	104	94	7	6
Antilliaans	128	83	26	17
Surinaams	67	86	11	14
vrml. Joegoslavisch	40	81	9	18
overig/onbekend	282	89	36	11

Onder Marokkanen en Turken is het percentage vrouwelijke verdachten lager dan onder de andere etnische groepen.

Tabel 5.3 Leeftijd van allochtonen (in %)*

	12-17	18-24	25-40	41-64	65 +	totaal
Nederlanders	14	24	38	22		100
Marokkanen	20	40	35	4		100
Turken	18	39	44	9		100
Antilliaans	12	27	49	12		100
Surinaams	4	18	58	21		100
vrml. Joegoslavisch	16	31	51	2		100
overig/onbekend	9	26	45	18		100

■ Dezelfde tabel met aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Onder Marokkaanse en Turkse verdachten zijn naar verhouding vaker jongeren in de leeftijd van 12-25 jaar dan onder verdachten uit de andere etnische groepen.

In onderstaande tabel worden de districten vermeld waarin verdachten in 1996 wonen. In deze tabel zijn, naast Nederlanders, alleen de allochtone groepen opgenomen die het grootste deel van het verdachtenbestand uitmaken, namelijk Marokkanen, Turken en Antillianen.

Tabel 5.4 District van woonadres van allochtonen in 1996 (in %)*

district	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Antillianen
Dordrecht	26	24	51	58
Zwijndrechtse Waard	9	10	6	5
Alblasserwaard-West	14	4	9	6
Heerenwaard	11	7	14	-
Hoeksche Waard	11	1	-	-
buiten politieregio	29	54	20	31

totaal	100	100	100	100
--------	-----	-----	-----	-----

Turken en Antillianen wonen in vergelijking met Nederlanders en Marokkanen vaker in het district Dordrecht. Marokkaanse verdachten komen naar verhouding meer van buiten de politieregio.

5.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

Tabel 5.6 Eerdere politie-antecedenten naar etniciteit

	abs.	%
Nederlands	921	44
Marokkaans	93	51
Turks	60	54
Antilliaans	113	73
Surinaams	49	63
vrml. Joegoslavisch	19	38
overig/onbekend	94	30

Het percentage verdachten dat in 1996 reeds bekend was bij de politie is onder Antilliaanse en Surinaamse verdachten het hoogst.

5.3 Opgehelderde delicten

Tabel 5.7 Gemiddeld en totaal aantal opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar etniciteit

eticiteit	feiten		
	gemiddeld aantal	totaal aantal	totaal %
Nederlands	2,5	5.182	67
Marokkaans	3,2	570	7
Turks	2,9	318	4
Antilliaans	4,0	618	8
Surinaams	2,8	218	3
vrml. Joegoslavisch	3,3	162	2
overig/onbekend	2,1	668	9
totaal	2,6	7.736	100

Het gemiddeld aantal opgeloste delicten per persoon is onder Marokkanen, Antillianen en personen uit voormalig Joegoslavië hoger dan onder de andere etnische groepen.

In de volgende tabel wordt voor de diverse etnische groepen de verhoudingen tussen de verschillende typen gepleegde delicten weergegeven.

Tabel 5.8 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar etniciteit (in %)*

delictgroep	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Antillianen
misdriven tegen leven en persoon	11	11	17	9
misdriven tegen openbare orde en gezag	6	4	13	3
ruwheidsmisdriven	8	5	5	3
vermogensmisdriven	57	67	48	66
zedendelicten	2	1	4	0
verkeersdelicten	11	4	9	6
drugsdelicten	1	3	1	9
vuurwapendelicten	2	1	2	2
overig/onbekend	2	5	2	2
totaal	100	100	100	100

■ Dezelfde tabel met aantallen is opgenomen in bijlage 4.

Turken worden naar verhouding vaker verdacht van misdrijven tegen leven en persoon en openbare orde en gezag en zedendelicten. Marokkanen en Antillianen worden relatief vaker verdacht van vermogensdelicten. Bij Antillianen is verder een hoog percentage drugsdelicten waargenomen.

6 Gewelddelicten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de kenmerken van verdachten van gewelddelicten en de hen aangerekende feiten. In dit onderzoek worden de volgende delicten tot de gewelddelicten gerekend: alle misdrijven tegen leven en persoon, alsmede diefstal met geweld, openbare geweldpleging en wederspanning. Gegeven deze definitie worden in 1996 in het totaal 805 personen (27%) verdacht van het plegen van één of meer gewelddelicten.

6.1 Persoonskenmerken

Tabel 6.1 Geslacht van de verdachten van gewelddelicten in 1996

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
man	753	94	1.914	88
vrouw	52	6	270	12
totaal	805	100	2.184	100

Het percentage mannen is onder verdachten van gewelddelicten hoger dan onder verdachten van niet-gewelddadige feiten.

Tabel 6.2 Leeftijd van de verdachten van gewelddelicten in 1996

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
12-17 jaar	183	23	236	11
18-24 jaar	220	27	562	26
25-39 jaar	281	35	900	41
40-64 jaar	120	15	453	21
65 jaar en ouder	1	0	33	2
totaal	805	100	2.184	100

Verdachten van gewelddelicten zijn jonger dan de overige verdachten. Van de geweldplegers is de helft jonger dan 25 jaar.

In de volgende tabel wordt de etniciteit van de verdachten⁵ van gewelddelicten gepresenteerd.

Noot 5 Gedefinieerd als het land waarin de verdachte geboren is en/of waarvan hij/zij de nationaliteit bezit.

Tabel 6.3 Etniciteit van verdachten van geweldsdelicten in 1996

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
Nederlands	578	72	1.520	70
Marokkaans	49	6	132	6
Turks	51	6	60	3
Antilliaans	53	7	101	5
Surinaams	15	2	63	3
vrml. Joegoslavisch	4	■	45	2
overig/onbekend	55	7	263	12
totaal	805	100	2.184	100

Onder de verdachten van geweldsdelicten bevinden zich naar verhouding iets meer Turken en Antillianen dan onder de overige verdachten.

6.2 Criminaliteitsgerelateerde kenmerken

Tabel 6.4 Eerdere politie-antecedenten, uitgesplitst naar verdachten van geweldsdelicten en overige verdachten

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
■				
geen	385	48	1.255	58
tenminste 1	420	52	929	42
totaal	805	100	2.184	100

Van de geweldplegers is ruim de helft al eerder door de politie geverbali-seerd. Dit percentage ligt aanzienlijk hoger dan onder verdachten die niet voor een geweldsdelict naar justitie werden doorgestuurd.

6.3 Opgehelderde delicten

Tabel 6.5 Gemiddeld en totaal aantal delicten in 1996, uitgesplitst naar verdachten van geweldsdelicten en overige verdachten

	gemiddeld	totaal	%
verdachten geweldsdelicten (n = 805)	3,4	2.740	35
overige verdachten (n = 2.184)	2,3	4.996	65
totaal (n = 2.989)	2,6	7.736	100

Uit de tabel blijkt dat voor verdachten van geweldsdelicten gemiddeld meer feiten zijn geregistreerd dan voor verdachten van andere delicten.

In de volgende tabel staat een specificatie van de geweldsdelicten waarvan de geweldplegers worden verdacht uitgesplitst naar beginners en recidivisten.

Tabel 6.6 Type opgehelderde geweldsdelicten in 1996, uitgesplitst naar beginners en recidivisten

	recidivisten		beginners		totaal	
	%	%	abs.	%	abs.	%
doodslag en moord	7	5	78	6		
gekwalficeerde mishandeling	11	10	137	11		
eenvoudige mishandeling	31	26	369	29		
eenvoudige belediging	2	3	31	2		
dood/letsel door schuld	0	0	0	0		
bedreiging	17	17	213	17		
openbare geweldpleging	20	31	319	25		
wederspanning	1	1	14	1		
diefstal met geweld	11	7	119	9		
totaal	100	100	1.280	100		

Het grootste deel van de opgeloste geweldsdelicten betreft eenvoudige mishandeling en openbare geweldpleging. Gekeken naar de verschillen tussen recidivisten en beginners valt op dat geweldplegers die voor het eerst worden doorgestuurd naar justitie, vaker worden verdacht van openbare geweldpleging dan recidivisten. Recidivisten daarentegen worden iets vaker verdacht van diefstal met geweld.

In de onderstaande tabel wordt aangegeven in welke mate geweldplegers ook van het plegen van andere type misdrijven verdacht worden. Ter vergelijking is in de tabel eveneens opgenomen het percentage overige verdachten dat voor de betreffende delicten is geregistreerd. Overigens is 35 % (293 personen) van de geweldplegers ook voor een niet-geweldsdelict geregistreerd. In deze tabel zijn alleen de meest gepleegde delicten opgenomen.

Tabel 6.7 Aantal/percentage geweldplegers dat in 1996 ook van niet-geweldsmisdrijven wordt verdacht

	geweldplegers		overige verdachten	
	abs.	%	abs.	%
vernieling	184	7	282	6
eenvoudige diefstal	340	12	1.248	25
gekwalficeerde diefstal	565	21	1.743	35
vuurwapens	58	2	72	1

Van de verdachten van geweldsdelicten is een derde in 1996 ook geverbaliseerd voor het plegen van (eenvoudige of gekwalficeerde) diefstal.

Bijlage 1 Verantwoording

Voor het verkrijgen van een bestand met statistische verdachteninformatie dienen diverse databasebestanden uit HKS aan elkaar te worden gekoppeld. Voordat met bewerking en analyse van de gegevens wordt aangevangen, vindt uitgebreide 'opschoning' plaats, om diverse redenen:

- invoer van de gegevens is niet altijd eenduidig;
- de te koppelen deelbestanden hebben betrekking op verschillende eenheden;
- één feit wordt vaak met meerdere wetsartikelnummers geregistreerd;
- de gegevens dienen te worden geanonimiseerd.

Het resulterende bestand heeft betrekking op verdachten waarvoor in 1996 binnen de politieregio een oplossingsverbaal werd opgemaakt. Voor elke verdachte is informatie gegenereerd over:

- de feiten waarvoor in 1996 binnen de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt;
- de antecedenten: feiten waarvoor in eerdere jaren binnen (en buiten) de regio een oplossingsverbaal werd opgemaakt;

De informatie kan op drie niveaus worden geanalyseerd:

- processen-verbaal van oplossing;
- delicten;
- verdachten.

In deze rapportage wordt vooral gefocust op verdachten en de delicten waarvoor zij verantwoordelijk worden geacht. Persoons- en delictkenmerken worden afzonderlijk en in combinatie gepresenteerd.

Bepaalde informatie wordt wel geregistreerd in HKS, maar niet meegenomen in de onderhavige rapportage. Het gaat dan bijvoorbeeld om de modus operandi en om informatie op basis waarvan kan worden vastgesteld of een misdrijf al dan niet is gepleegd door meerdere personen.

Het type gegevens dat in dit onderzoek aan het HKS is onttrokken, betreft:

- persoonlijk identificatienummer verdachte;
- code van het korps dat het proces verbaal van oplossing heeft gemaakt;
- geboortejahr verdachte;
- geboorteland verdachte;
- nationaliteit verdachte;
- geslacht verdachte;
- woonadres verdachte;
- district van woonadres verdachte;
- antecedent identificatienummer;
- jaar van het antecedent;
- overtreden wetsartikel;
- aantal keer dat het wetsartikel is overtreden;
- gevarenclassificatie.

Bijlage 2 Gehanteerde begrippen

Proces-verbaal van oplossing

Een proces-verbaal waarin een verdachte als (mogelijke) dader wordt gekoppeld aan één of meerdere gepleegde feiten.

Antecedent

Een administratieve registratie van de opmaak van een proces-verbaal van oplossing tegen een verdachte. Een proces-verbaal, en dus een antecedent, kan meerdere feiten bevatten.

Gewelddelicten

Tot gewelddelicten worden alle misdrijven tegen leven en persoon gerekend alsmede diefstal met geweld, openbare geweldpleging en wederspanningheid.

Op agressie gerichte delicten

Delicten die gericht zijn op het toebrengen van schade aan personen of goederen. Hiertoe behoren misdrijven tegen leven en personen, misdrijven tegen openbare orde en gezag en ruwheidsdelicten.

Beginner

Een persoon waartegen niet eerder dan in het jaar van verbalisatie (1996), een proces verbaal werd opgemaakt.

Recidivist

Een persoon waartegen voorafgaand aan het jaar van verbalisatie (1996) al één of meerdere processen verbaal werden opgemaakt.

Allochtoon

Een persoon die niet in Nederland geboren is en/of die een niet Nederlandse nationaliteit heeft. Hiermee wordt afgeweken van de landelijk vastgestelde definitie waarbij naar het geboorteland van de ouders wordt gekeken.

Bijlage 3 Indeling naar delicten

De in de rapportage gehanteerde naamgeving van delicten is gebaseerd op de onderstaande indeling van het WODC naar artikelnummers uit het Wetboek van Strafrecht.

Delict en delictgroep	Wetboek van Strafrecht artikelnummer
■ Agressieve misdrijven	
a Tegen openbare orde en gezag	
huis-/lokaalvredebreuk	138*/139*
openlijke geweldpleging	141
wederspanningheid	181*/182*
belemmering ambtenaar in functie	180
discriminatie	137*
overige misdr. openbare orde en gezag	13*/14*/150*/177*/179 */18*/19*/201
b Tegen leven en persoon	
Doodslag en moord	287/288/289/290/291
gekwalficeerde mishandeling	301*/302*/303*/304*/- 306*
eenvoudige mishandeling	300*
eenvoudige belediging	266/267
dood/zwaar lich. letsel door schuld	307/308
bedreiging	285*
overige misdrijven tegen leven	293
c Ruwheidsmisdrijven	
brandstichting	157*/158*
dierenmishandeling	350.2/254*
vernieling	350/350.1/351*/352
overige vernielingen	353/354
2 Vermogensmisdrijven	
valsheidsmisdrijven	208/209/21*/22*/230/- 231/234
eenvoudige diefstal	310
diefstal in vereniging	311.4/311.3.4
diefstal in vereniging met braak	311.4.5./311.3.4.5
diefstal met braak	311.5/311.3.5
diefstal met geweld	312*
afpersing	317*
verduistering	321/323
verduistering in dienstbetrekking	322
bedrog	326*/327/328*/329*/33 *
heling	416/417
schuld heling	417BIS
overige vermogensmisdrijven	311/311.1/311.2/311.3/-

314*/315*/316*/318*/-
titel11

3 Zedendelicten

schennis der eerbaarheid	239*
verkrachting	242/243
feitelijke aanranding der eerbaarheid	246
gemeenschap met kinderen	244/245
ontucht met bewusteloze/kind	247
ontucht door ouders	249
overige zedendelicten	248/240*/250*/251bis/- 252*/titel14

4 Verkeersmisdrijven

rijden onder invloed	WvW 26*
doorrijden na ongeval	WvW 30*
rijden na ontzegging	WvW 32*
medewerking bloedproef weigeren	WvW 33A*
dood letsel door schuld	WvW 36*
joyriding	WvW 37
overige verkeersmisdrijven	WvW 10*/WvW 14*

5 Drugsmisdrijven

opiumwet-harddrugs	opiumwet 2*
opiumwet-softdrugs	opiumwet 3*

6 Vuurwapenmisdrijven

vuurwapenwet	VWW*/WWM*&DO8/WW M*&A11 t/m A A16
--------------	--------------------------------------

7 Overige misdrijven

ibb	IBB*
overige misdrijven	*

Bijlage 4 Aanvullende tabellen

Tabel B4.1 Opgehelderde feiten in 1996, per delictgroep en naar politiedistrict (in aantallen)

delicten	Dor drecht	Zwijndrecht- se Waard	Alblasser waard- West	Heeren waard	Hoek- sche Waard	totaal
t. leven en persoon	343	128	112	160	85	2.232
t. openbare orde en gezag	312	18	22	46	47	1.276
ruwheids-	193	98	97	95	43	1.629
vermogens-	2256	424	489	1156	343	8.354
zeden-	74	18	15	27	12	426
verkeers-	82	97	132	265	130	2.718
drugs-	109	2	2	23	8	578
vuurwapens-	58	13	21	31	7	474
overige	53	28	18	27	17	806
totaal	3.480	479	631	1830	692	7.736

Tabel B4.2 District van woonadres van verdachten per delictgroep (in aantallen)

delicten	Dor drecht	Zwijndrech tse Waard	Alblasser waard- West	Heeren waard	Hoek- sche Waard	buiten poli- tiere- gio	totaal
t. leven en persoon	297	66	95	76	68	226	828
t. openbare orde en gezag	288	12	24	22	34	65	445
ruwheids-	162	66	96	31	37	134	526
vermogens-	2007	217	267	323	121	1.733	4.668
zeden-	59	21	11	7	7	41	146
verkeers-	95	73	106	98	90	244	706
drugs-	88	3	2	2	4	45	144
vuurwapen-	50	9	16	10	6	39	130
overige	37	12	14	19	13	48	143
totaal	3.083	479	631	588	380	2.575	7.736

Tabel B4.3 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar recidivisten/beginners en geslacht (in aantallen)

type delict	recidivisten		beginners	
	man	vrouw	man	vrouw
misdrifven tegen leven en persoon	459	22	318	29
misdrifven tegen openbare orde en gezag	219	8	186	32
ruwheidsmisdrifven	278	12	230	6
vermogensmisdrifven	2.726	206	1.522	214
zedendelicten	37	■	108	■
verkeersdelicten	296	5	372	38
drugsdelicten	105	4	33	6
vuurwapendelicten	67	2	58	5
overig	52	4	80	11
totaal	4.239	263	2.907	590

Tabel B4.4 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar leeftijd en geslacht (in aantallen)

delictgroep	12-13 jaar		14-15 jaar		16-17 jaar	
	j	m	j	m	j	m
misdrifven tegen leven en persoon	7	2	34	5	81	9
misdrifven tegen openbare orde en gezag	18	27	68	5	73	1
ruwheidsmisdrifven	3	-	51	5	111	-
vermogensmisdrifven	64	8	378	35	674	21
zedendelicten	-	-	6	-	17	-
verkeersdelicten	-	-	7	-	18	1
drugsdelicten	-	-	1	-	11	-
vuurwapendelicten	-	-	2	-	11	-
overige delicten	-	-	2	-	6	-
totaal	92	37	549	50	1.002	32

Tabel B4.5 Leeftijd van allochtonen (in aantallen)

	12-17	18-24	25-40	41-64	65 +	totaal
Nederlanders	303	512	791	462	30	2.098
Marokkanen	37	73	63	8	-	181
Turken	20	43	38	10	-	111
Antilliaans	19	41	75	19	-	154
Surinaams	3	14	45	16	-	78
vrml. Joegoslavisch	8	15	25	1	-	49
overig/onbekend	29	84	144	57	4	318

Tabel B4.6 District van woonadres van allochtonen in 1996 (in aantallen)

district	Nederlanders	Marokkanen	Turken	Antillianen
Dordrecht	537	44	57	91
Zwijndrechtse Waard	198	18	7	7
Alblasserwaard-West	292	7	10	9
Heerenwaard	221	12	15	-
Hoeksche Waard	225	1	-	-
buiten politieregio	625	99	22	47
totaal	2.098	181	111	154

Tabel B4.7 Type opgehelderde delicten in 1996, uitgesplitst naar etniciteit (in aantallen)

delictgroep	Nederlan- ders	Marokka- nen	Tur- ken	Antil- lianen
misdrijven tegen leven en persoon	573	64	54	57
misdrijven tegen openbare orde en gezag	332	20	41	17
ruwheidsmisdrijven	426	30	16	16
vermogensmisdrijven	3.005	379	152	407
zedendelicten	89	5	14	■
verkeersdelicten	562	21	27	39
drugsdelicten	34	17	4	58
vuurwapendelicten	77	7	5	14
overig/onbekend	84	27	5	9
totaal	5.182	570	318	618